

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:
 Fél évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Évesre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Társadalmi kórság.

Zombor, április 1.

(M. O. T.) Ha kissé széjjel tekintünk társadalmi életünkben, elszomorító jelenségeket látunk. Nincs meg a kellő harmonia, hiányzik az a láncolat, nem találjuk meg azt a kapcsolatot, mely a polgárokat egyívűvé fűzné. Az embereknek egymásközötti és egymáshoz való viszonya, lehet mondani, igen meglazult, rideg lett az utóbbi esztendőök alatt. Ahelyett, hogy a civilizáció, a felvilágosodottság meghittebb kapcsolatot teremtetett volna és ápolta volna a barátságos, összhangzatos szellemet s mind szorosabb kötelék létesült volna a társadalom minden osztálya, valamennyi rétege között, elidegenedtek, mérföldes távolságra elhúzódtak egymástól az emberek.

A rangosztály, a polc, a fokozat kiélesítette az ellentéteket, a kasztrendszer megmaradt csorbitatlan hatalmában és vörös fonálként húzódik végig társadalmi életünkön a „tekintély“ firtatása, majmolása. A felsőbb tízezrek elzárkóznak az alsóbb százazrek elől, ezek meg elsáncolják magukat a legalsóbb milliókkal szemben.

Mindenki „előkelő“-nek tartja magát, mert alatta vél nálánál kisebbet és gyengébbet. Mily hetykén, mily dölyffel beszél a kishivatalnok a kereskedőről, s ez mily fitymálva, mily félvállról szól az iparosról, s mily fennhéjázóan, mily pöfteszkeskedő hangon szól ez az alantasabb munkásról, utcaseprőről, utkaparóról.

Nem annyira belértéket, a szepelítőlen tisztas munkát mérlegeli a társadalom, mint inkább egyesek munkakörét, hivatását tekintik és nézik le az emberek szokatlan göggel, undorító kevélykedéssel.

Mindebből azt a következtetést kell levonnunk, hogy a társadalom előtt vajmi kevés becsben áll a tisztességes, becsületes kenyérkereset. A munka nyilván szegény, ha valamely alantasabb formában végzik.

Nálunk ez az erős osztályozás megvan, mert mindenki ur lenni, mindenki legalább is annak tartja magát. Aki fölötte áll, az imponál neki, bár tele irigységgel van iránta, akit pedig alatta vél, az semmi, senki, annak az ő kegyét kell keresnie, minthogy ő a nálánál feljebb lévő kegyeit hajhászsa.

De bezzeg, ha a sors egyikre-másikra ráteszi sujtó kezét, helyzete rosszabbodik, kilátása, reménye nincs, hogy valamit elérjen, hogy foglalkozása, szakmája terén a kenyerét biztosítsa — nem gondol, vagy nem akar arra gondolni az a hivatalnok, kereskedő, iparos, hogy jobb dolog biján, valamelyes más munka után nézzen, mely ha nem vág is rendes hivatásába, ha alantasabb is, de kenyeret nyújthat, betévő falatot biztosít mégis. Ezt már megalázónak, lealacsonyítónak, megszegyenítőnek tartja.

És hányan vannak, kik rettegven, irtózáva az alantas, bár tisztességes munkától, ha alkalmuk van rá, nagy lelkinyugalommal más vagyonhoz, idegen tulajdonhoz nyulnak, csak hogy kenyerük legyen. Ezt nem tartják szegyennek, bűnnek, véteknék! Inkább hajlandók lopni, csalni, sikkasztani, mint csomagokat hordani, ujságot vagy bármi mást árusítani. Ha a bűnös uton való pénzszerzés sikerül, akkor nem kell nélkülözni és ha nem tud róla a világ, akkor továbbra is ur az ur. Az alantasabb munkakör ellenben megbélyegző, megszegyenítő valami s aki vállalja, azt az ösmerősei megvetik, messzünnen elkerülik.

Az az eset is előállhat, hogy a munkanélküli ember, ki foglalkozása terén nem talál alkalmazást és más munkától — ami szerinte is lealacsonyító — rémüldözvéen, Amerikába megy szerencsét próbálni. Itt aztán fűhöz-fához kapkod — eredménytelenül és végül belátja, hogy azon a földrészen se hullanak az aranyak az ember markába, ott is tekintélyes a munkanélküliek száma; de meg igen előkelő egyének se tartózkodnak semminemű jóra való, tisztességes munkától. Végül az ilyen kivándorolt — ha csak hozzá jut — nem restel munkát vállalni, pincérkedni, lépcsőt sikálni, cipőt tisztítani odakünn Amerikában, hol semmi se arcpiritó, megbélyegző, ami becsületes munka, hol nem nézi le egyik a másikat, hisz maguk a legnagyobb milliárdosok, a dollárok királyai is a legalacsonyabb sorból küzdötték fel magukat komoly munkával, szívós akarattal és kitartással.

Hány oly hir járja be hazai lapjainkat, hogy egy-egy intelligensebb foglalkozású egyén, mint pl. jegyző, katonatiszt, szolgabíró, magasabb állású hivatalnok, nagykereskedő idehaza nem boldogulván, odakünn mindennel megpróbálkozott, amivel hazájában nem merészkedett volna foglalkozni, félvén a társadalom, az ösmerősök, a környezet csufolódásaitól, elítélésétől és kerületsétől.

Hiába, ezen erősen kiéktelenkedő, kirívó csuf szokásokon tul kellene tennie magát társadalmunknak. Ez a terjeszkedő nyavalya, e modern rákfene fertőzi az egészséges társadalmi szervezetet, a vészes bakteriumok beleveszik magukat erősen és irgalmatlanul végzik romboló munkáikat. E kinövészek okozák a nap-nap utáni elremitő bűncselekményeket, a törvénybe ütköző manipu-

FÉRFIINGEK, KALAPOK, NYAKKENDŐK,
VILLANYOS IZZÓK 150 és 220 volt feszültségre,
WOLFRAM IZZÓK 70%-os árammegtakarítással.
 Villanyos csillárok! Olcsó árak! Gyermek-kocsik!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
 ZOMBOR, KOSSUTH-U.
 A KÜLÖNLEGESSÉGI
 TÖZSDE ME IETT.

lációkat, mert a legtöbben úgy akarnak a társadalomban, a társas életben megjelenni, ahogy — módjukban nincs. Többet óhajtanak, mint a mire képesek, többet akarnak mutatni, mint amennyit szerény viszonyaik megengednek.

Ez az út vezet a biztos elzűlléshez, a legborzalmasabb fertőhöz. Föl kell rázni még idejében a társadalmat mélységes lethargiájából. A társadalom egyes rétegein mulik, hogy visszahelezzék a társadalmi életet arra a magaslatra, mely megilleti a műveltség mai foka, a tisztesség és becsületesség révén.

Zombori levél.

1909. április 2.

Legelőször a firenzei fehér-fekete sávós dóm sarkán láttam. Kis alakja szögletes, de nem bántó vonalaival, halvány bronzszínű arca mandola metszésű élénk szemével, kezében a Murray-vel, szóval, egy élő japán fiatal ember, de nem wie er im Buche steht. A dóm falához lapult közel a homlokzat jobb sarkához, onnan mozgott lassan előre, bal szemét lehunyva, hogy a híres-nevezetes Giotto kámpánilét részletenként szemlélhesse. Szinte látható élvezettel szűrcsölte lelkével a toronynak szépséges arányu vonalait. Majd vagy husz lépésre távozott a toronytól, katonásan visszafordult és fölülről lefelé simogatta végig tekintetével a remek alkotást. Aztán az uffiziben láttuk Raffael II. Gyula pápa képe előtt. A szakállas, selyemsapkás férfiképben nem látszott gyönyörködni, inkább valami nyugtalan kíváncsiság tükröződött halványbarna arcán.

A tribuna nevű kupolás teremben, a medici Vénusz előtt épen behunytam volt egy kissé szememet, mikor simán lágy hangjával megszólított.

— Bocsánat uram, én Kításu, a japán nevelésügyi miniszterium hivatalnok vagyok, ha megengedné, mondanék egy megjegyzést.

Párisi történetkék.

A szökehadju Delacroix márki egy szép nap azzal a leleplezéssel lepte meg ábrándos szemű fiatal nejét, hogy ő tüzérhadnagy. Be kell vonulnia a fegyvergyakorlatokhoz. A fiatal asszonyka nagyon megijedt, de férje addig biztatta, hogy hiszen nem igazi háború, két hét múlva visszajön, míg az asszonyka végre megnyugodott. Rögtön hozzáfogott férje utitáskájának rendezéséhez, szívére kötötte, hogy ne sokat erőltesse magát, vigyázzon egészségére és irjon minél gyakrabban.

A márki mindezt szentül megígérte, szívére ölelte kis ábrándos szemű feleségét és elutazott.

Másnap este a márkiné már egy vidéki postahivatal pecsétjével ellátott levél birtokában volt. Természetes, hogy férjétől volt. Még ha nem is lett volna keze írása, felismerte volna. Ugyanaz a hang, mely végig vonult levelein, miket két év előtt, mikor még jegyese volt, kapott tőle. Rögtön válaszolt.

Következő nap és minden következő nap újra kapott levelet. És ő valamennyire válaszolt. Negyed napra két levelet kapott; ötöd napra és hatod napra is. Egyiket a férjétől,

Megmondtam nevémet és hozzátettem, hogy szívesen hallok észrevételét.

— Ugy nézem, hogy önök európaiak is behunyják szemüket, ha jól akarnak látni.

— No igen, ha a látottat erősen akarjuk a lelkünkbe rögzíteni, ha úgy óhajtuk bekapcsolni a vele rokon képzetekbe, hogy az eszmetársulás állandó legyen: akkor behunyjuk szemünket, mert így sok más szomszédos impresszió zavaró hatását csökkentjük és az öntudatunk alsóbb szintjeiben szunnyadó elhalványult képzetek könnyebben ébredhetnek.

— Helyes, de miért kívánja olyan nagyon ennek a női szobornak az emlékét megőrizni, hiszen önnek már régóta tisztában kell lennie a női szépség ideális képével.

— No nem olyan nagyon régóta. Nálunk az erkölcsi fölfogás kizárja azt, hogy másképpen mint ruházattal takarva láthassuk az emberi testet, a ruházat pedig az ő folyvást változó divatformáival igen tág tért enged a képzeletnek. Most végre az ingadozó képzelet elébe határozottan szép alak került és én igaz örömmel szemlélem ezt a köből faragott eszményt és ha nem félnék, hogy kellemetlen föltűnést keltek, úgy tennék mint Heine, térdre borulnék és megcsókolnám ennek a titokzatosan élő márványhölgynek a lábát.

— Ne haragudjon meg uram, én nem találok olyan kiválóan szépnek.

Meghökkenem. Hátha ennek a niponnak igaza van és én csak azért lelkesülök a habszülte istennő klasszikus bájaiért, mert a Baedekerben két csillaggal van jelölve. Eszembe jutott, hogy a világszép Beatrice Cenei képmása, de még a Fornarinaé is nem hevítettek valami nagyon tulságosan. Apage Satanas, mormogtam, annyira még se vagyunk, hogy az orrunknál fogva vihessenek amerre valakinek tetszik és ha már vezettem magamat, hát olyan kipróbált műértőre bízom magamat, mint Ruskin és arra is csak abban az esetben, ha érzéseim helyeslik az ő revelációját.

Ha erkölcs dolgában illetékes fórumnak ösmerjük el a mi benső kisbiránkat, a lelki-ösmeretünket, miért ne tehetnők ugyanezt a

szép és nemszép dolgában a mi érzületeinkkel. Ami nekem örömet szerez, az szép, ami kellemetlen affektust okoz, az csunya. Itt is, ott is sokszoros és sokféle tévedésnek lehetünk áldozatai. Földolog a helyes nevelés, mely korántse nyert befejezést a diplomával, hanem amelyet folytatnunk kell egész életünkön át. Hogy fölfogásunk és ítélőképességünk ezáltal gyakran megváltozik és vele együtt változik a szépről és a nemszépről alkotott fogalmunk, az nem baj, csak mindig előre, mindig fölfelé vigyenek bennünket ezek a változások.

Persze, hogy nem mondtam el ezeket a gondolatokat az én japán barátomnak. Nem is hiszem, hogy akkor így gondolkoztam. Firenzében, az Uffiziben nem gondolkozik az ember úgy, mint az íróasztalnál. Ott csak gyűjti az ember azt a virágport, mely itthon az emlékezés műhelyében válik színmézzé. Körülbelül a következőket mondtam neki: Kedves uram, az ön érzései abban a milliőben képződtek, amelyben ön otthon élt. Bizonyos nézőpontban egyeznek a mienkkel, másban meg különböznek. A virágdíszben pompázó cseresznyefát, a hálóját művészettel szövögető pókot, az életkedvtől duzzadó ficánkoló halat és mindenek előtt az esetben mozdulataiban is mindig bájos embercsemétét mi is szépnek érezzük és gyönyörködve szemléljük; de azt már nem kívánhatja tőlünk, hogy a pisze orrocskát szebbnek tartsuk a görögös orrnál, hogy a kis tömzsi alaku nőt szebbnek lássuk, mint ezt az alakot itt előttünk. Mi európaiak mindezt még a régi görög kultúra adeptusai vagyunk tudományban, erkölcsben és etikában. Hiszen változtak a fölfogások, de a lényeg még megvan; a tudományban a helyes megfigyelés és a logikus következtetés, a morálban a nemes önzetlenség és az etikában az egészséges megérzés.

— Könyörgök, engedjék meg, hogy holnap önökhöz csatlakozhassam.

— Nagyon fogunk örvendeni kedves társaságának, délelőtt kilenckor a Pittiben leszünk.

— A riverderei. **Kabos Márton.**

másikat önmagától. Visszaküldték férjéhez intézett leveleit, azzal a megjegyzéssel a levélboríték hátlapján, hogy „cimzett ismeretlen.”

A szegény asszonyt majd kitorpte a láz. Férje talán beteg, talán leesett a lóról és lábát vagy épen karját törte? Ugyanazokat a karokat, melyekkel oly forrón magához ölelte még csak néhány nap előtt. Ilyeneket gondolt a halálra ijedt márkiné és nyomban utra kelt, hogy megkeresi férjét.

Másnap reggel a márkiné a hadügy-miniszter előtt állott, kit személyesen ismert. Férje után tudakolódott. A miniszter azt mondta, hogy az egész hadseregben nem ismer Delacroix márki nevű hadnagyot. Még is, hogy a dologban biztos legyen, magához parancsolta a hadgyakorlaton levő tüzérparancsnokot.

Ez sem ismerte Delacroix márki hadnagyot. A menyecskének nem volt jobb dolga, hát indult a férje megkeresésére. Meg is találta egy nevilly-i villában, egy operatáncosnő oldalán.

A folytatása: „Váljunk el!”

Lord Engwood fiatal ember és olyan, mint valamennyi fiatal ember, ha lord, vagy pedig: mint valamennyi lord, ha fiatal. Nagy lábán élt, elkártyázott mindent, amit csak elkártyázni lehet, a becsületét is. Londonban nem volt többé maradása, kölcsön kapott nagynehezen néhány száz fontot s azzal Párisba tette át lakását.

Párisban csakhamar bejutott a szalonokba és klubokba, amott udvarolt, itt kártyázott. Egy este vesztett 8000 frankot, becsületszóra. A klub szabályai szerint huszonegy óra alatt kell a becsületbeli adósságokat törleszteni. A mi lordunknak nem volt miből, hiába erőlködött kölcsönhöz jutni. Kizárták a klubból s ezzel be voltak csukva előtte a szalonok ajtajai is.

Legnagyobb kétségbeesés fogta el. Most már zárva előtte Anglia és Franciaország; hova menjen most? Hol udvarolgasson és hol kártyázzon? Mert hogy becsületes munkával is megélhet az ember, arra nem gondolt. Egyszerűen azért, mert erre nem tanították.

Nem maradt számára más hátra, mint Olaszországban, Monakóban vagy Brüsszelben keresni a szerencsáját. Éppen podgyászát

Segélyakció a behívottak családtagjaiért.

Zomborban.

A jótékony nőegyletek, a vármegyei háziipari szövetség és a tulipánszövetség leányszakosztálya igen látogatott gyűlést tartott dr. Alföldy Árpád segélybizottsági elnök és Konyovits Antal jegyző közreműködésével. Ez alkalommal sorshuzás útján döntöttek el a hölgyek, hogy a városnak 45 részre felosztott kerületeiben a segélygyűjtéseket miként foganatosítsák. A kerületi beosztások a következők:

1. Rákóczi (Bajai)-ut 2—18. Árucarnok-utca páros oldal. Radisits-utca 1—17. 2—42. Kakas-utca 2—12. Nemesmiliticsi-utca 1—39. Széchenyi-körút 25—35. Dr. Huber Józsefné, Vértesi Beba.
2. Rákóczi (Bajai)-ut 20—64. Fecske-utca 2—14. 1—17. Ferenc-utca 2—14. Radisits-utca 19—51. Árucarnok-utca páratlan oldal. Mérő Ignácné.
3. Ferenc-utca 1—49. Vaspálya-ut 2—28. A Radisits-utca és a Ferenc-utca és a Vaspálya-ut közötti résznek mindkét oldala. Fonoda-utca 7—11, 20—24. Nemesmiliticsi-utca 73—81. Mérő Ignácné.
4. Radisits-utca 44-től Ferenc-utca sarkáig. Ferenc-utca 16—48. Nemesmiliticsi-utca 41—71. Fecske-utca 19—37. 16—42. Fonoda-utca 1—11, 2—24. Zene-utca 2—18, 1—27. Kakas-utca 1—19. Schlieszer Sándorné, Trischler Gyuláné.
5. Széchenyi-körút 37—43. Nemesmiliticsi-utca 2—80. Konyovits-utca 1—75. Szűk-utca (Konyovits- és Nemesmiliticsi-utca között) Hunyadi-utca 1—7. Hosszu-utca 1—19. Tarczai Istvánné, Trischler Ferencné.
6. Hunyadi-utca 9—65. Hosszu-utca 2—32. Nyár-utca 2—8. Honvéd-, Homok-, Ág- és Zsák-utca mind a két oldala.
7. Eötvös-körút 1—17. Hunyadi-utca 2—64. Csonoplai-utca 1—73. Csonoplai-ut 2—16. Szerbtemető-utca 1—37. Fehér Jenőné, Predragovics Linesi.
8. Eötvös-körút 19—25. Csonoplai-utca 2—44. Szerbtemető-utca 2—22. Völgy-utca (mind a két oldal). Árok-utca 1—51. Kereszt-utca és Árok-utca és Csonoplai-utca közötti része. Halász Gyuláné, Metz Józsa.
9. Eötvös-körút 27—43. Árok-utca 2—46. Juhász-utca 1—55. Kereszt-utca és Árok- és Juhász-utca közötti része. Dr. Németh Arturné. Husvéth Mariska.
10. Eötvös-körút 45—47. Juhász-utca 2—58. Antal-utca 1—67. Kereszt-utca

Juhász-utca és Antal-utca közötti része. Antal-utca 32—41. Magyar-utca 1—23. Szél-utca. Metz Etelka. Orehoja Elvira.

11. Antal-utca 24—30. Öz-utca 1—31. Bálvány-utca 15—33. 32—40. Makai-utca mindkét oldala. Hajnal-utca 43—49. Magyar-utca 2—28. Czvetkovics Péterné. Popovits Mirkóné.

12. Antal-utca 12—22. Öz-utca 2—18. Kohári-utca 1—41. Sziváci-ut 15—41. Bálvány-utca 1—13. Hajnal-utca 17—25. Stayer-utca mindkét oldala.

13. Antal-utca 2—10. Kohári-utca 2—28. Sziváci-ut 1—13. Dob-utca 1—33. Wámoscher Árminné, dr. Kabos Mártonné.

14. Deák Ferenc-körút 1—5. Dob-utca 2—18. Sziváci-ut 2—32. Erzsébet-tér 1—15. és 2—14. Tomcsányi Aladárné, Marschall Béláné.

15. Hajnal-utca 1—15. Sertés-tér 1—15. Magtár- és Kistemető-utca mindkét oldala. Kirchner Károlyné, Ratkó Baby.

16. Szabadság-tér. Sztapári-ut 1—13. Deák Ferenc-körút 7—9. Apolló-utca 1—17. Schweidel-utca 2—8. Strasser Lajosné, Müller Vilmosné.

17. Külső Sztapári-ut 2—58. Hajdu-utca 2—6. Béla-utca 1—11. Schweidel-utca 1—11. Kovacsics Radivojné, Gruics Vladimírné.

18. Schweidel-utca 13—39. Béla-utca 2—12. Hajdu-utca 8—12. Borz-utca mindkét oldala. (Szöntai) Beresényi-utca 35—61.

19. Apolló-utca 2—18. Schweidel utca 10—30. Szöntai-ut (Beresényi-utca) 1—33. Galamb-utca 1—5. Csihás Benő-utca mindkét oldala. Deák Ferenc-körút 11—17. dr. Szimonovits Radivojné, Popovics Milla.

20. Beresényi (Szöntai) utca 28—70. Szunyog-utca 1—11, 2—16. Zöldkert-utca 37—71. Hársfa-utca 1—25. Könyök-utca 10—40, 9—53. Komló-utca 1—7, 2—12. Ács-utca jobb és bal oldala. Karakasevics Milivojné, dr. Lallosevits Jánosné.

21. Hársfa-utca 27—31. Gyapju-utca 2—28, 13—37. Nyul-utca 31—33. Holló-utca, Komló-utca 12—26. Szunyog-utca 18—22, 13—23.

22. Kalap-utca 1—23. Gólya-utca bal oldala (Kalap-utcaból jövet) Géza-utca mindkét oldala. Könyök-utca 1—7, 2—8. Hársfa-utca 2—14. Szöntai (Beresényi) ut 2—26. Novákovics Izidorné, dr. Bugarszky Kosztáné.

23. Gyapju-utca 1—11. Hársfa-utca 16—36. Nyul-utca 2—34. és 1—29. Kalap-utca 25—49. Zöldkert-utca 22—34. és 19—35. Gólya-utca jobb oldala (Kalap-utcaból jövet).

24. Kalap-utca 2—76. Zöldkert-utca 2—20. Thököly-ut 39—73. Ehrenberger Emilné, Szondy Mátyásné.

25. Zöldkert-utca 1—17. Orgona-utca mindkét oldala. Barát-utca mindkét oldala. Liszt-utca. Kohut Henrikné, Bertolino Sándorné.

26. Erzsébet-körút 1—15. Thököly-ut 1—37. és a Thököly-utnak a kórházon túl levő része, az u. n. Uj-Zombor. Fernbach Károlyné, Koczkar Licsi.

27. Thököly-ut 2—40. Jókai-tér 1—3. Erzsébet-körút 17—23. Farkas-utca 2—38. Szeder-utca 2—16. és 1—3. Pekánovits Katica.

28. Rókus-utca mindkét oldala. Anna és Zsinagóga-utca mindkét oldala. Farkas-utca 1—33. — Kohut Kálmáné, Popovits Katica.

29. Szeder-utca 18—66. Bezdáni-ut 27—73. Malom-utca 23—27. Takács-utca 2—22. Raktár-utca mindkét oldala. Dr. Bruck Jenőné, dr. Scheer Árminné.

30. Takács-utca 1—17. Tarka-utca mindkét oldala. Malom-utca 1—21. és 2—20. Vitéz-utca 14—30. és 1—31. Gergurov Szevitzlávne, Konyovits Pálné.

31. Erzsébet-körút 25—31. Bezdáni-ut 1—25, 2—10. Vitéz-utca 2—12. Zöldfa-utca 1—15. Széchenyi-körút 1—9. Dekker Pálné, Hoffmann Károlyné.

32. Bezdáni-ut 12—72. Flórián-utca 1—51. Zöldfa-utca 2—20. Széchenyi-körút 11—21. Özv. Gertinger Pálné, Hübner Emmi.

33. Flórián-utca 2—50. Uj-utca 2—8. Kulcs-utca mindkét oldala. Mérő Ignácné.

34. Rákóczi-ut (Bajai-ut) 1—55. Gákovai-utca mindkét oldala. Rövid-utca. Vasúti állomás. Városi kertészlak. Kaich Erzsé, Hajnal Ida.

35. Széchenyi-körút 30—50. Eötvös-körút 2—4. Bajai-utca 2—8. Nagytemplom-utca 3—23. — Jankovits Dusánné, Szeits Milica.

36. Eötvös-körút 6—10. Nagytemplom-utca 2—24. Szentgyörgy-tér. Sándor Béla-utca 1—19. Wundszám Ida, Kozma Piri.

37. Aranygerenda-utca. Képezde-utca. Zarándok-utca. Sándor Béla-utca páros oldal. Jovánovits Leona, Koczkar Adrienne.

38. Kossuth-utca 1—13. Eötvös-körút 12—14. Deák-körút 2—24. Sötét-utca. Oblát Károlyné, Szabó Nándor Péterné.

39. Zrínyi-utca 2—14. Deák-körút 26—36. Erzsébet-körút 2—8. Trefort-utca 1—5. Megyeháza. Sztrilics Zsigmondné, Halm Ottóné.

40. Basa-utca mindkét oldal, Trefort-utca 2—6. Posta-utca. Városháza. Herczeg Sándorné, Fernbach Zsuzsa.

41. Kossuth-utca páros oldal, Deák-körút 26. Zrínyi-utca 1—15. Gromon-utca. Kende Ignácné, Gehring Mici.

42. Szt. János-utca 2—6. Széchenyi-körút 18—24. Bajai-utca 1—13. Szentháromság-tér. Dr. Buják Józsefné, dr. Frank Mihályné.

43. Szt. János-utca 1—11. Korona-utca. Széchenyi-körút 16. és Pénzügyigazgatóság. Fernbach Károlyné, Koczkar Alis.

44. Kistemplom-utca. Kigyó-utca. Jókai-tér 2—4. Hetteszheimer Henrikné, Kirchner Madlen.

45. Jókai-téri Fernbach-ház. Erzsébet-körút 10—18, 23. és Széchenyi-körút 2—14. Koczkar Zseni, Karácson Olga.

A gyűjtés egyöntetűen ma délután 3 órakor kezdődik. A gyűjtött összegek bármely nap délelőttjén a városi házipénztárba, esetleg a minden vasárnap fél 12 órakor megtartandó permánens bizottsági ülésen szolgáltatathatók át.

Vidéken.

A behívottak családtagjainak segélyezésére *Fernbach* Károly főispán által megindított mozgalom a vármegye területén is élénk visszhangra talált s a egyes községek képviselőtestületei, valamint társadalmi lelkesedéssel állottak a nemes ügy szolgálatába.

A segélybizottságok megalakítottak, a gyűjtések megindítottak és a segélyre szorultak között az első adományok már is szétosztottak.

csomagolta, mikor belépett hozzá R. márkí, ugyanaz, kinek 8000 frankkal tartozott. A lord elsápadt.

— Lord, ön tartozik nekem 8000 frankkal. Kizárták a klubból és szökni kénytelen. Ismerem viszonyait, jelenét, multját. Tudakozódtam ön felől.

A lord még sápadtabb lett. A márkí folytatta nyugodt hangon:

— Én beviszem önt újra a klubba és a társaságba. Azt fogom mondani, hogy kifizette pontosan a 8000 frankot pénztáramnál s nekem elmulasztották ezt bejelenteni.

A lord bámulva tekintett a márkira, aki hozzátette:

— Azonban van egy feltételem!

— Mi az? — kérdé a lord.

Most a márkí arca borult el és reszkető hangon mondá:

— Elyeszi egyetlen leányomat!

A lord azt hitte, hogy álmodik. Ő vegye el Páris legszebb és legtisztább anyagát, egy óriási vagyon örökösét?

A márkí folytatta:

— Ön aláírja ezt az okmányt, amelylyel válópört indít a neje ellen — egy évvel

később az esküvő után. Egy órával az esküvő után elutazik és a válópör befejezéseig nem teszi lábát Franciaországba. Ezért kap 100,000 frankot.

A lord nagy szemeket csinált, már értette a dolgot. A válópör most folyik. Lady Engwood, atyja dieppei villájában várja öt hónapos fiaeskájával a pör kimenetelét. Jövő héten lesz befejezve.

Madame Duclève, ki nekem ezt elmondta, a végén nagyot sóhajtott:

— Óh, azok a zongoramesterek!

Ugyan mi köze ide a zongoramestereknek?

Egy német művésznőt bevezettek Párisban egy társaságba, hol melléje került egy revanche-szomjas francia. Az illető csak úgy áradozott a „hazafias liga“ frázisaitól s végre, elég tapintatlanul, így szólt a szomszédnőjének, kinek rajnai bort töltött a poharába:

— No! Katonáink nemsokára majd ott isszák ezt a bort, ahol terem!

— Óh, uram! — felelt a német művésznő mosolyogva, — csak nem hiszi, hogy mi foglyainkat borral itatjuk?

Ujsóvé: a bizottság megalakult, egyelőre azonban segélyezendők nincsenek.

Bácsborsód: a gyűjtés megindult.

Ujszivác: a bizottság megalakult.

Bátmonostor: helyi bizottság megalakított.

Csátalja: helyi bizottság megalakított.

Ada: a permanens bizottság a jótékony-ságot már gyakorolja.

Körtés: a bizottság megalakult, de még eddig segélyezésre szoruló nincs.

Bácsujlak: a bizottság megalakított.

Tiszaistvánfalva: a permanens bizottság működését és a gyűjtést megkezdette.

Wekerlefalva: az előjárásból alakult bizottság a gyűjtést megindította.

Parrag: egyelőre intézkedéseket nem tesz, mert oly család, amely segélyre szorúl, nincs.

Béreg: hét tagú bizottság működésben van.

Hercegszántó: a gyűjtés házról-házra járva megkezdett.

Apatin: 33 segélyre szorult család napi 1—1 korona adományban részesül az előjárásból megalakult segélybizottság határozata folytán.

Titel: egy segélyre szoruló családot a község segélyezi.

Tiszakálmánfalva: a bizottság március 28-tól működésben van.

Bácsordas: segélyre szoruló nincs, a behívottak vagyonos családtagok.

Jánoshalma: a község intelligenciájából megalakult bizottság a gyűjtést megkezdette.

Szeghegy: Hartmann Fülöp községi bíró elnöklte mellett bizottság működik.

Óverbász: a község, mint erkölcsi testület fogja a segélyre szorultakat gyámolítani.

Ókér: a bizottság megalakult.

Bácsfeketehegy: segélyre szoruló nincs.

Veprőd: dr. Faller Alajos elnöklte alatt levő bizottság a gyűjtést megindította.

Temerin: a bizottság megalakított.

Szépliget: a behívottak jó anyagi viszonyok között vannak.

Bulkeszi: a behívottak jó anyagi viszonyok között vannak.

Dunagárdony: a gyűjtés folyamatban van.

Dernye: a község a segélyezésre 200 koronát szavazott meg, amelyből családonként napi 1 korona adományok folyósítanak.

Militics: segélyre szoruló nincs.

Mozsor: a gyűjtés megkezdett.

Gara: segélyre szoruló nincs.

Bácskeresztúr: 14-es bizottság 5 csoportra osztva, a gyűjtést megkezdette.

Bácsalmás: a bizottság működésben van.

Szilágyi: a bizottság működésben van.

Martonos: olyan nincs, akinek megélhetési módja biztosítva ne volna.

Bácskertes, Bácsalmás, Bácsujfalva, Nagybaracska: a bizottság megalakult, a gyűjtés folyamatban.

Doroszló: Gaiszt Béla elnöklte alatt megalakult bizottság működik.

Magyarkanizsa: segélyre szoruló család nincs.

Urszentiván, Torzsa, Paripás: a bizottság megalakult, a gyűjtés folyamatban.

Mélykut, Dunacséb: segélyre szoruló nincs.

Ujverbász: 15-ös bizottság alakult, mely első ülésében kimondotta, hogy amennyiben a segélyezés szüksége fennforog, ez a községi pénztárból 1878. évtől kezelt mozgósítási alaphoz fog történni, a gyűjtést is megindított.

Bácsgyulafalva: Perndl Adorján elnöklésével bizottság megalakult.

Közgyűlés.

A Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjintézetének zombori fiókjá március hó 28-án tartotta meg városunk tekintélyes iparosainak tömeges részvétele mellett évi rendes közgyűlését. Ez alkalomból ejtetett meg a tisztújítás is a következő eredménnyel: Elnök lett: Will Ede, alelnök: Steiner Lajos,

pénztárnok: Butkovits József, jegyző: Sztolits István, ellenőrök: Lang Jakab és Markovits József. Választmányi tagok: Stebler Rezső, Nyemetz Nándor, Pekánovits András, Raics István, Pálity József, Mráva András, Schäffer Ignác, Weigand Lőrinc, Szigeti István, Mérey József, Hock János, Reffle Jakab, Siskovits Márton, Rell János, Jung János, Karly Ferenc, Varga Kálmán, Erlich József, Ádám Gyula, Mészáros Béla. Választmányi póttagok: Federer András, Szukfűll Imre, Czuczovits Ferenc, Csirszka János, Puskás Ágoston, Kovács Sándor, Strangarits Mihály, Lukács Ferenc, Erdélyi János. Számvizsgáló: Zsámbokréthy Dezső, Leumann Jakab, Kárpáthi András.

Ugyancsak ez alkalommal töltötte be az egyesület az alapszabályokban szervezett védnöki állást is, amelyre a közgyűlés egyhangú s nagy lelkesedéssel városunk társadalmának a jótékony-ság terén ambícióval működő lelkes tagját, dr. Késmárky Béla ügyvédet választotta meg. A közgyűlés ezután egy bizottságot küldött ki a védnök meghívására, aki viharos éljenzéssel fogadtatván, megtartotta a következő eszmegazdag és retorikailag is szépen felépített székfoglaló beszédét:

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Szeretett felebarátaim!

Végtelen öröm fog el, amidőn a mai közgyűlés igen tisztelt kiküldötteinek szives meghívása folytán szerencsés lehetek az önök tisztos körében a mai napon megjelenni, mert érzem, hogy e mai napon ismét egy új oltárnak szenteltetem papjává, amely oltárnál ismét áldozhatok lelkes munkámmal az emberszeretet fenséges és boldogító eszményének.

De megkettőzi az én örömet az a sejtélem, hogy amidőn önök a mai napon engem kedves körükbe hívtak, nem pusztán engem, hanem a tettek mezejére induló nemesért és jóért lelkesen vágyakozó ifjúságot hívták ide s az a kitüntetés, mely engem ma ért, nem annyira nekem, mint annak a felemelő bizalomnak szól, hogy a majdan reám háruló nagy és nemes feladatnak lelkes minden melegevel, szívemnek minden szeretetével igyekezni is fogok megfelelni.

Mert, mélyen tisztelt uraim, a már tett szolgálatok elismerése az emberben örömet kelt, de amidőn a nagy eszmék szolgálatának kezdetén ér valakit pusztán bizalomból egy ily nagyraihatótt egyet vezetésével való kitüntetés, úgy ez uraim nemesek örömet kelt, hanem lelkesít és felemel.

Ezzel az érzéssel jöttem én önök közé, s ennek a hálás érzésnek magasztosságát fogja a jövőben lépteimet irányítani.

A midőn feltűztem keblemre az önök jelvényét, áthatotta lelkemet az a nemes cél, amely önöket ezen egyesületbe tömörítette, átéreztem az önök lelkének magasztos vágyát: az egyén anyagi és erkölcsi egzisztenciájának biztosítását.

Nagy és nemes cél ez mélyen tisztelt uraim, mely oly termékenyen foglalkoztatja a mindegyre modernülő kor nagy elméit, melyet mindegyre a megvalósulás felé segít minden állam vezetősége, de amelynek csiráját ott találjuk elrejtve a mindenkor ember östermészetében.

Mi emberek vagyunk uraim, a teremtés koronái, de talán mi vagyunk egyben az Istennek mégis leggyámoltalanabb teremtményei, mert a nagy természetet alkotó lények egyike sincs talán így ráutalva a társas együttélésre mint mi, s talán a teremtmények egyikének sem oly egzisztenciális kérdése a társadalmi tömörülés, mint épen nekünk embereknek.

Ez a természeti ősigazság tömörített bennünket a család, a társadalom és az állam körzeteibe és ez az őserzés vezet bennünket egyesülésre akkor, ha valamely ember-társunk segélyre szorul.

Amidőn elközelget az erőnk gyengülése, a munkaképtelenség, a rokkantság kor, kire háramlik egy egészséges társadalomban az ily egyén segélyezésének kötelessége másra, mint az ő közelállóra, az ő érdektársaira.

Itt van im a család és a tágabb értelemben vett család a társadalom, melynek tagjai a csapást, mely egyiküket érvén, azt talán súlyával megsemmisítene, egymás között megosztják s így valamennyiükre elviselhetővé teszik.

Ez az alapgondolat az, mely önöket vezette, amidőn a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjintézetét megalkották, hogy majdan a mikor munkáskezeik már megrokkannak, egylettársaik segélye folytán mentessenek meg az anyagi szűkölködés kínjaitól.

Az állam erre csak a lehetőséget adta meg a törvény megalkotásával, de a törvény nemes céljainak megvalósulása csak a magán-egyesülés folytán vált lehetővé, s im az ország munkásságának dicsőségére az állam által lerakott pár százból, már sok-sok ezer meleg fészkek épült, amelyben nyugodtan helyezheti el szeretett családját mindenki, aki ez egyesülésben rejlő nemes erőt megéri és fejleszteni tudja.

Eltűnt im az agkor és munkaképtelenség réme, eltűnt a családunkat alkotó szeretteink anyagi pusztulásától való rettegés, mert itt vannak im a mi egylettársaink, kik filléreiket hangya módon összerakva megteremtik azt a tőkét, mely a hajban segélyt nyújt; nyugodtan hajthatja le fejét a munkás kötelessége teljesítése után azzal a felemelő tudattal, hogy ha a sors elszólítja őt a munka harcainak sorából, ott van az egyesület és a tagtársi szerető gondosság, mely róla és szeretteiről gondoskodik, mely az ő család-fentartói kötelességét átveszi s felebaráti szeretettel teljesíti.

Ott van a meleg fészkek, melyben az egyén és a család oltalmat talál a felebaráti szeretet szent jegyében.

Egy ilyen meleg fészkek uraim az önök egyesülete is, melynek munkáslakói közé a mai napon én is beállok, hogy annak minél hatalmasabbá, minél biztosabb védővárra való kiépítésében szerény örömmel, de szent lelkesedéssel én is résztvegyek.

A midőn a jó Istentől ezen nemes munkára áldást, önöktől pedig lelkes, fáradhatlan és buzgó támogatást kérek, ezennel bátor vagyok a Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíjintézetének zombori fiókjának védnöki tisztét örömtel szívvel elfogadni.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA“

XXXII. évfolyamára.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

H I R E K.

A nagyhét. A zombori róm. kath. plébániatemplomban a nagyheti szertartások a következő rendben fognak megtartani:

Virágvasárnapon d. e. 10 órakor a pálmák megáldása s körmenet, mire a Passióval a nagymise következik.

Szerdán délután 4 órakor gyász-zsolozsma Jeremiás siralmaival s a „Miserere“.

Csütörtökön reggel 9 órakor nagymise közaldozással; délután mint szerdán.

Nagypénteken reggel 8 órakor német prédikáció, mely után közvetlenül tartatik az előszentelt mise a Passióval és keresztimádással, mire a Szentség a szent Sirhoz vitetik; ezután bunyevác szentbeszéd. Délután 3 órakor magyar szentbeszéd, melynek végzetével processzió vezetetik a Kalváriához, honnét a templomba visszatérve énekeltek a Jeremiás siralmait és a „Miserere“. Esti 7 órakor a szent Sírál ima és ének, mire a Szentség körmenetileg a sekrestyébe vitetik.

Nagyszombat reggel 6 órakor körmenetileg Szentségkítétel. 8 órakor tűzszentelés; a husvéti gyertya megáldása dicsénekekkel, ezután a próféciák, keresztiszentelés és Mindenszentek litániája, mire a feltámadási nagymise következik. — Az ünnepélyes feltámadási körmenet este 6 órakor tartatik meg.

Husvétvasárnapján reggel a 7 órai csendes mise után az étek megáldása; 8 órakor kis mise és német szentbeszéd; 9 órakor csendes mise, utána bunyevác prédikáció; 10 órakor ünnepélyes nagy mise. — Délután 3 órakor vecsernye.

Husvéthét a szokott órákban megtartandó szentmiséken kívül fel 10 órakor magyar egyházi szónoklat; délután 3 órakor vecsernye.

Kirendelés. Az igazságügyminiszter Csolei János buziásfürdői járásbírói betét-szerkesztő-albíró a hódási járásbíróhoz mint telegkönyvi hatóság, továbbá Heimann József galgóczi járásbírói betét-szerkesztő-telegkönyvvezetőt a szabadkai törvényszékhez rendelte ki.

Kath. népmiszió. Már négy napja, hogy öt jézustársasági atya tartózkodik városunkban, kik nyolc napig tartó szent misziót végeznek a néppel. Megrázó beszédekkel már e rövid idő alatt is mozgásba hozták a város egész kath. társadalmát. Ezrével hallgatja őket kicsi és nagy, szegény és gazdag, tanult és tanulatlan. S ha az előjelek nem csalnak — ami valószínűtlen — úgy bizony következtethetjük, hogy valóban a lelki megújulás napjai lesznek ezek a napok. Szerdán esti 7 órakor a hívők ezrei kezükben égő gyertyákkal impozáns körmenetet tartottak s így mutatták be imádatos hódolatukat a szentségi Üdvözítőnek. Lehettek vagy 5000-en. A nézők ezreinek tisztelete és bámulata kísérte őket az egész diadalton végig, mert bizony ily nagyarányú diadalmas felvonulásra senki sem emlékezhetik vissza. Különös dicsérettel kell itt városunk intelligens kath. hölgyközönségéről megemlékeznünk, mely egy a szentbeszédeken, valamint a körmeneten csaknem teljes számban vesz részt s ezzel mindenki számára jó példával jár elől. — A további program egyébként a következő: Ma (azaz pénteken) d. e. 9 órakor magyar szentbeszéd, d. u. 4 órakor német és esti 6 órakor ismét magyar szentbeszéd a plébániatemplomban. Szombaton ugyanez a napirend, kivéve hogy az esti beszédet Máriaünnepély követi. Vasárnap d. e. 9 órakor magyar, d. u. 3 órakor pedig német prédikáció a plébániatemplomban. Ugyanaznap d. u. 4 órakor miszió kereszt megszentelése a karmeliták templomában és bunyevác beszéd, melynek befejeztével a megszentelt miszió kereszttel ünnepélyes körmenet a plébániatemplomba és ott magyar záróbeszéd. Hétfőn beteglátogatás.

Uj postahivatal. A temesvári postais távirtdigazgatóság a bács megyei Bácsér megállóhelyen új postahivatalt léptet életbe április hó 16-tól kezdődőleg. Az új postahivatal kézbesítési kerületébe a környékbeli tanyák fognak tartozni.

A honvédség köréből. A honvédelmi miniszter rendelete folytán Margetity István szabadkai 5. honvédegyalozredbeli tartalékos hadapródjelölt t. hadapróddá neveztetett ki. Hetzel Henrik szabadkai 4. honvédegyalozredbeli t. állatorvos saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsátatott.

Gimnáziumi hangverseny. A zombori állami főgimnázium ifjúsági egyesületeinek javára 1909. évi április hó 17-én a városi színházban műkedvelői előadással kapcsolatos hangversenyt rendez a következő műsorral: 1. Strauss J.: Egyiptomi induló. Előadja az ifjúsági zenekar. 2. Kjeralf Halfdan: Nászut Hardanberghen. Éneklő az ifjúság vegyeskara. 3. Arany-Lányi: Zách Klára. Melodráma, zongora- és vegyeskarkísérettel. Szavalja Szmolenszky László VI. o. t., zongorán kíséri Decleva Pál VII. o. t. 4. Magyar népdalok. Előadja az ifjúsági zenekar. 5. Erkel F.: Bánk-Bán. Zongorán előadják Feles Pál V. és Feles Péter III. o. tanulók. 6. Magyar népdalok. Előadja az ifjúság zenekara. 7. Kuliffai J.: Gavotte. Előadja az ifjúsági zenekar. Vörösmarty. Drámai költemény egy felvonásban, Makai Emiltől. Történik egy urkastély kertjében 1826. körül. Vörösmarty — Radicevics Sándor VII. o. t. Etelka — Ferencsik Renáta. A plébános — Horváth István VIII. o. t. Lilla, Etelka távoli rokona — Pálffy Erzsike. Első tanítvány — Murmann Endre IV. o. t. Második tanítvány — Aczél Béla I. o. t. Kezdeté délután 6 órakor. Előadás után tánc. Jegyek kaphatók Kollár József könyvkereskedésében és a hangverseny előtt a színházi pénztárnál. Felülfizetéseket — a jótékony célra való tekintettel — szívesen fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. Vidéki felülfizetések az igazgatóság címére küldhetők.

Zombor város felmérése és szabályozása. Mult hó 30-án, kedden délután bontották fel a város felmérésére, lejtmezésére és szabályozására beérkezett ajánlatokat. Összesen három ajánlat érkezett be. Együttes ajánlatot tettek Vadász Pál bajai és Hevesi Adolf szegedi mérnökök, külön-külön ajánlatot adtak be Szesztay László műgyegetemi tanár és Körmeny Imre budapesti mérnök. Vadász és Hevesi a város felvételéért és a szabályozási terv elkészítéséért 73.420 koronát, Szesztay 70.600 koronát, Körmeny pedig 70.070 koronát kér. A legolcsóbb ajánlatot tehát Körmeny Imre tette.

A tartalékosok hazabocsátása. A külügyi politikában beállott békésebb helyzet folytán aktuálissá lett a Bosznia-Hercegovinába küldött erősítéseknek esetleges redukálása. Ezzel a kérdéssel a hadügyminisztériumban behatóan foglalkoznak, jelenleg még nem lehet szó arról, hogy részletes programot adhassanak a csapatok visszavonásáról. Mihelyt a külpolitikai helyzet konszolidálódik és végérvényes állapottal állunk szemben, a hadvezetéség nem fog késlekedni, hogy a nyilvánosságot a teendő intézkedések felől részletesen tájékoztassa. A diplomácia ezidőszert a kibontakozás végrehajtásával foglalatokodik. Mihelyt e munkájával végzett, ami előreláthatólag e hét folyamán megtörténik, intézkedni fognak, hogy Boszniából és Hercegovinából a rendes létszámon felüli csapatokat vonják vissza. Egyidejűleg a fegyvergyakorlatra behívott tartalékosok és pót-tartalékosok családjainak kártalanítására nézve is intézkedni fognak. E családokat idejekorán tájékoztatni fogják arról, miként érvényesíthetik igényeiket. Az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak.

Iskolamulasztó kereskedő-tanonok. A közoktatásügyi miniszter legutóbb szigorú rendeletet bocsátott ki a kereskedő-tanonok iskoláztatásának ellenőrzése céljából. A rendelet értelmében az iskolák igazgatói fél havonként tartoznak jelentést tenni az elsőfoku iparhatóságának a tanonok iskolabajjárásáról, egyuttal feltüntetni azokat a cégeket, akiknek tanoncai igazolatlanul mulasztottak. Ezekkel a cégekkel szemben ezután a kihágási bíróság az ipartörvény értelmében köteles eljárni.

Állat az emberben. Kerényről írják: Kamra Péterné kerényi lakos, szombaton délelőtt 11 óra felé a harmadik házban levő boltba ment mézért és otthon hagyta 6 éves leánykáját és 3 éves fiát. Amint hazaért, vérben fekve és nyöszörögve találta a kis leányt. Egy zombori illetőségű szerb házaló felhasználta a rövid időt, míg az anya a boltban volt és megbecstelenítette az ártatlan teemtést. A kétségbeesett anya lélekszakadva rohant el ezen állatias ember után, aki állítólag Gyulafalva felé vette útját, de nem érte utol, a báméskodó nép meg nem volt segítségére. A rendőrség is üldözőbe vette a gaz menekülőt, de eredmény nélkül.

A Gaumont-American-Bioscop a városi színházban technikai bővítések befejeztével április hó 4-én, vasárnap ismét megkezdte előadásait rendkívüli tanulságos történelmi és a legkellemesebben szórakoztató műsorral. Volt alkalmunk ezen válatot műsorát megtekinteni és olvasóinknak a látottakról a legjobb véleményt nyilváníthatjuk. Legújabb gépberendezése pedig minden képzeletet felülmúl: hatalmas ivlámpa szolgál a képek megvilágítására, melynek áramszükséglete körülbelül 14 lóerő; a lámpa hatalmas fénye még sokszorosítva lesz a dupla Kondenszor lencsékkel ugyannyira, hogy a lámpától körülbelül 30 cm. távolságra álló leadó gépben futó film, vagyis a képszalag, ha 1/10 másodpercig állna, lángba borulna az egész kép. Ez a körülmény nem jelenti azt, hogy az előadás tűzveszélyes, amennyiben a leadó gép oly biztonsági szerkezetekkel van felszerelve, hogy a film meggyulladására teljesen ki van zárva. Abban a pillanatban, amikor a film bármilyen okból a gépben megállna, működésbe jön a tűzvédő (Feuerschutz Blende) és egy szempillantás alatt elzárja a fényt. Különben az egész felszerelés a technika gyöngye, teljesen önmagától dolgozik és a kép továbbvitelét is egy külön elektromotor végzi. — A mozgóképek legújabb csodája a beszélő, éneklő mozgóképek bámulatba ejtik a szemlélőt, nem hisz szemének és füleinek. Technikai gépberendezése valóban mesébe illő; láthatjuk és hallhatjuk például a „Parasztbecsület“ című operát a maga teljes szépségében, minden szavát és zenéjét, a világ legelső művészei által előadva. Hogy olvasóink némi fogalmat alkothassanak maguknak, felmilitjük, hogy maga ez a felszerelés, amely 1, méter négyszög területen kényelmesen elfér, 5000 koronába került. Miután így részletesen ismertettük e vállalat elsőrendű voltát, csak szolgálatot véltünk teljesíteni olvasóinknak, midőn ezen értékes előadások megtekintésére felhívjuk őket.

Színészet Ujvidéken. Kövessy Albert pécsi színigazgató, akinek az ujvidéki színügyi bizottság javaslatára a közgyűlés ez idényre játszási engedélyt adott, április 10-én érkezik társulatával Ujvidékre, ahol 11-én, husvétvasárnapján kezdi meg előadásainak sorozatát.

Gyilkos szerelmes. Mult év december 31-én Mélykúton Varga István odaváló tizennyolc éves suhanc leszurta haragosát, Dudás András huszonegy éves földmivest, aki vetélytársa volt egy mélykúti lánynál. Szilveszter éjszakáján találkozott a két legény, szóváltás közben Varga megszurta Dudást, aki néhány nap alatt belehalt sebébe, Vargát a csendőrség elfogta és beszállította a szabadkai ügyészség fogházába. A napokban ítélték felette a szabadkai esküdtbíró s erős felindulásban elkövetett emberölés bűntettében mondotta ki bűnösnek. A verdikt alapján a törvényszék két évi fegyházra ítélte.

Halálozás. Tóth Gyula, Káty község köztisztviselője és becsülésben álló orvosa, tb. járásorvos rövid betegség után március hó 29-én elhunyt. A meggyeszerzte ismert orvos halálhíre mély megdöbbenést idézett elő. Temetése március 31-én ment végbe nagy részvét mellett.

Magyar név. Kiskoru Kracsun Pál magyarkanizsai lakos „K a r á c s o n y i“-ra, Polák József róm. kath. segédlelkész, martonosi lakos „L e n g y e l“-re változtatták családi nevüket.

Gyűjtés a gyermekliga javára. A tegnapi gyermeknapon a liga nemes céljaira dr. Kabos Mártonné gyűjtőívén a következő hölgyek adakoztak: dr. Kabos Mártonné, Wámoscher Áronné, dr. Feles Adolfné, Weidinger Lajosné, dr. Bruck Jenőné, Schlieszer Sándorné, dr. Czeisel Lajosné, dr. Scheer Árminné, Fehér Jenőné, Kemény Gabriella, dr. Sági Samuné, dr. Bruck Árminné, Schöffler Józsefné, dr. Kohlmann Dezsőné 5—5 kor., összesen 70 kor., mely összeget a gyűjtő még a mai napon egyenesen a Gyermekvédő Ligának küldötte be.

Lyceumi előadás. A zombori Szabad Lyceumban vasárnap, folyó hó 4-én délután 5 órakor a városháza dísztermében R á c z Soma főgimnáziumi tanár tartja befejező történelmi előadását. Az előadás tárgya: A reform-országgyűlések (1840—1848).

Az egyéves önkéntesek sorozása. Egyik legutóbbi kelt miniszteri rendelet folytán, mostantól fogva, külön csoportosítják azokat az állításköteleseket, kik egyéves önkéntességért folyamodnak. A sorozó-bizottság külön csoportban vizsgálja meg őket. Abban a sorrendben ugyan, amiként illetőségük szerint előállani tartoznak, de naponként a többi ujoncok megvizsgálása után.

Tragikus végű mulatság. Titről írják, hogy Luesics Endre huszonhat éves joghallgató, jó módu szülőik gyermeke Felső-kaholon, a kaszinóban mulatozás közben, többek szemeláttára szívenlőtte magát. Tettének oka ismeretlen.

Tolvaj kórházi ápoló. Javornik Sándor zombori születésű negyven esztendősi pécsi kórházi ápolóról kiderült, hogy gyalázatos módon meglopota a kórházban ápolására bízott beteget. Néhány nappal ezelőtt Kovácsévich Ferenc pálmonostori vendéglős betegsége gyógyítására bement a közkórházba, ahol külön szobában ápolták. Javornik Sándor kísérte le őt a fürdőszobába. Miután itt behűtötte a kádba a beteg vendéglőst, magára hagyta a fürdőzöt és felsietett az üresen hagyott betegszobába s onnan ellopta a beteg pénzét. A kórház igazgatója feljelentette a rendőrségen. Ez mindjárt megkezdte a nyomozást Javornik Sándor után, akit egy koreszmában iddógálva találtak. Nála volt a pénz is, amelyből azonban már 20 koronát elmulatott. A megtévedt ápolót, aki bűnét beismerte, letartóztatták.

Eladó zongora. Egy teljesen jókarban levő Bösendorfer-féle zongora (Concert-Flügel) helyszüke miatt azonnal eladó. — Bővebbet a kiadóhivatalnál. 5—4

Művészet — Irodalom.

Az „Egyetértés“ egyike a legregibb magyar lapoknak. Fennállásának hosszú ideje alatt teljesen megkedveltette magát a magyar intelligens közönséggel, úgy hogy ma az „Egyetértés“ a legolvasottabb és a legelterjedtebb politikai napilap. Ezt az óriási eredményt pompás tartalmával, kitűnő hirscholgalatával és azokkal az elsőrangú összeköttetésekkel szerezte meg, amelynek révén nemcsak a magyar lapok között lett a legelső, hanem a legnagyobb külföldi lapokkal is fölveheti a versenyt. Az „Egyetértés“ teljesen ingyen kitűnő vasárnapi mellékletet nyújt olvasóinak, amely az aktuális eseményekről közöl gyönyörű kepeket és elsőrangú hazai és külföldi írótól hoz szépirodalmi dolgozatokat. Aki tehát az „Egyetértés“-t tartja, az nemcsak egy kiváló magas színvonalon álló napilapot kap, hanem egyúttal pompás szépirodalmi képes hetilapot is. Az „Egyetértés“ előfizetési ára: egy évre 28 korona, félévre 14 korona, negyedévenként pedig 7 korona. Mutatványszámot kívánatra szívesen küld az „Egyetértés“ kiadóhivatala, Budapest, VI., Eötvös-utca 32. 3—1

S P O R T .

Délmagyarország kardvívó versenye.

Vívóverseny Zomborban.

Zombor, március 31.

A Zombori Sport Egyesület folyó évi május hó 15-én Zomborban kardvívó versenyt rendez. Sportegyesületünk igen szép sportesemény megvalósítását határozta el e verseny rendezésével, mely össze fogja gyűjteni Délmagyarország legjobb vívóit, hogy megküzdjenek az elsőségért.

Manapság a vívás sportja az, amely legnagyobb tért hódított magának mindenütt. Nálunk Magyarországon is ma már oly művészetté fejlődött és oly nivóra emelkedett, hogy a londoni olimpiai versenyeken minden nemzet felett fölényes győzelmet aratva, elhoztuk a babért.

Mi, távol a fővárostól, szerény viszonyok között kezdtük meg e legszebb sport üzését és kitartással, lelkesedéssel ma már ott vagyunk, hogy szép számu hívet gyűjtve, remélni merjük, hogy a kitartás, a lelkesedés állandó lesz.

Sportegyesületünk igénytelen, multkori kis akadémiája mintegy bemutatója volt csak a vívás mai rendszerének. A most rendezendő verseny igazi küzdelem lesz, melyen Délmagyarország összes vívóinak részvétele biztosítva van.

A budapesti Magyar Athletikai Szövetség is — jóváhagyván a verseny feltételeit — egy értékes tiszteletdíjat ajánlott fel a versenyre és megígérte két képviselőjének — két országos híru amatőr vívónak — a zsűribe való leküldését is. Ilyen támogatás mellett jól indult meg az a szép sportmozgalom, mely Zombor város előkelő társadalmának támogatása mellett bizonyára fényes sikerrel fog járni.

A versenyt nagy, fényes vívóakadémia fogja követni 16-án este 8 órakor, (tánccal egybekötve) melyen Santelli Italo és Délmagyarország más 5—6 híres vívómestere (kard- és törrel) a budapesti zsűritagok és a verseny győztesei vesznek részt.

A délmagyarországi 1909. évi bajnoki kardverseny feltételei a következők:

1. A verseny a M. A. Sz. jóváhagyása mellett és szabályai szerint rendeztetik.

2. A versenyen a Délmagyarország területén legalább is egy év óta megszakítás nélkül lakó gentleman amateur vívók, valamint az itt állomásozó hadsereg tisztjei vehetnek részt. Vívómesterek, katonai vívómesterei oklevéllel bíró vívómestersegédek és altisztek a versenyben részt nem vehetnek.

3. Nevezési díj 10 korona, a „Vigaszverseny“-re 5 korona, a „Középvorseny“-re 10 korona.

4. Nevezési zárlat 1909. évi május hó 1-én esti 9 óra. Nevezések Csávosi Lajos, a Zombori Sport Egyesület pénztárosa címére küldendők s azok elfogadása felett a M. A. Sz. délmagyarországi kerületi bizottsága határoz. Nevezések indokolás nélkül visszautasíthatók. Második nevezési zárlat 1909. évi május hó 10-én. Az első nevezési zárlat elmulasztása esetén 5 korona pótnévezési díj fizetendő. A nevezésnek tartalmaznia kell: a verzenyző nevét, lakhelyét, foglalkozását, egylete, illetve mestere nevét, annak igazolását, hogy mennyi ideje lakik a kerület területén s a tétet.

5. A kardverseny minősítésből és körvívásból áll. A minősítés alapján a vívók 2 osztályba osztatnak a nyert pontok (12—0) szerint. A körvívásban az első (12—8 pont)

és a második osztályba (8—4 pont) sorozott vívók vehetnek részt. Az első és második osztályba jutott vívók első feléből alakíttatik az első, a második feléből a második kör. A második kör győztese és II. helyezettje bejutnak az első körbe, melyből három csoport alakíttatik a minősítés eredményéhez képest. Mindegyik csoport I. és II. helyezettje a döntőbe kerül.

6. Díjazás: A verseny első győztese a „Délmagyarországi kerület bajnoka 1909. évre“ címet és aranykeretes ezüstérmét bajnoki szalagon, valamint tiszteletdíjat; a verseny második helyezettje ezüst érmét és tiszteletdíjat; a verseny harmadik helyezettje bronz érmét és tiszteletdíjat; a verseny negyedik helyezettje bronz érmét és tiszteletdíjat; a verseny ötödik helyezettje bronz érmét és tiszteletdíjat nyer. Legalább 30 nevezés esetén a verseny hatodik helyezettje is kap tiszteletdíjat. Minden verseny nem résztvevője művészi diszoklevelet kap elért eredménye fel-tüntetéseivel.

Vigaszverseny.

1. E verseny az előbbi feltételek mellett rendeztetik azok számára, kik a bajnoki verseny döntőjéből kiestek.

2. Nevezési díj 5 korona, mely a helyszinén fizetendő.

3. Díjazás: A verseny győztese ezüst érmét és tiszteletdíjat; a verseny második helyezettje kis ezüst érmét; a verseny harmadik helyezettje bronz érmét nyer.

Középvorseny.

1. E versenyen csak középiskolai tanulók vehetnek részt.

2. A versenyen résztvevők a zombori főgimnázium tornatermében 1909. évi május hó 15-én reggeli 9 órakor megjelenni tartoznak, mikor is kezdetét veszi a minősítés stb. stb. A döntő május hó 16-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni, délután a vigaszverseny lesz, melyet este 8 órakor akadémia követ.

3. Díjazás: A verseny győztese ezüst érmét és tiszteletdíjat; a második kis ezüst érmét; a harmadik bronz érmét nyer.

NYILTTÉR. *)

Alapítva: Dr. ROTH AD. Telefon: 1888. 51—17.

Testegyesítő gyógyintézete és szanatoriuma

Budapesten, VII. ker., Stefánia-ut 55. szám.

Bejáró és bennlakó hát- és lábbetegeknek. (Elferdülések, izület és csontgyulladások, ficamok, és törések, zsugorok stb.) Saját műterem Hessing-féle járó és Dr. Roth-féle automat. egyenesítő gépek és corsetek részére. Svéd-torna, gerincnyújtás, massage stb. 26—7 Mérsékelt árak. — Kívánatra prospektus.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Ház eladás.

Szabadságtér 10. számú ház szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad ugyanott a tulajdonos.

Eladó

8-7

**Bácskában vasutállo-
más közvetlen köz-
lében 1000 □-öl terület
nagyobb szabásu mo-
dern méhészettel.
Bővebb felvilágosítás
a kiadóban nyerhető.**

Árverési hirdetemény.

A zombori róm. kath. egyházat képviselő kegyuri bizottság 60/kegy. 1908. számú határozatával néh. Vidákovits István hagyatékát képező és örökség útján a zombori róm. kath. egyházra háramlott a nemesmiliticsi 781. számú betétben foglalt 3281/1. hr. sz. 273 □ öl és 3284/5. hr. sz. 17 hold 105 □ öl, összesen 17 hold 378 □ öl egy tagban levő ingatlanok nyilvános magánárverésen leendő eladását elrendelte és annak foganatosítása végett alulírott ügyészt küldötte ki, minek folytán ezen ingatlanok az alábbi feltételek mellett leendő eladására s illetve elárverezésére határnapul **1909. évi április hó 17-ének délutáni 2 óráját tűzöm ki Nemesmiliticsi község házára**, melyre a venni szándékozók ezennel meghívattak.

Venni szándékozó tartozik bánatpénzül 1000 koronát a kiküldött kezéhez letenni, ki is a legtöbbet ígérő bánatpénzét a templompénztárnál letétbe helyezi.

A vételi ügyletet a zombori kegyuri bizottság és az érseki hatóság jóváhagyja s csak annakutána lesz érvényes és a jóváhagyástól számított 1 hónap alatt lesz a vételár fizetendő ugyanezen naptól számított 5% kamattal együtt.

Vevő ezen gazdasági év végével lép birtokba, viseli a közterheket 1909. október hó 1-étől. Vevőre a vétel nyomban kötelező, míg az eladóra csak annak közgyűlési elfogadása és érseki hatósági jóváhagyásakor lesz hatályos.

Ha a vevő a feltételeknek eleget nem tesz, kárára és veszélyére új árverés lesz tartva s a bánatpénzt elveszti.

Ha az árverés ellen 8 nap alatt utóajánlat adatnék, vevő a bánatpénzét visszakapja.

Az árverés jóváhagyás végett a 8 nap eltelté után lesz felterjesztve és vevő jóváhagyás után átíratásra alkalmas szerződést kap.

Dr. Mayer Nándor,

kegyuri bizottsági ügyész.

Boreladás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a még raktáron levő összes kitűnő

fehér és siller boraimat

leszállított áron **eladom.**
Kapható 50 literen felüli mennyiségben.

Kiváló tisztelettel

RESCH JÓZSEF

Radisicsi-utca 4.

2-2

KEIL-LAKK

legkitűnőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle fehér glazur fénymáz mosdók számára 90 fl.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fl.

Keil-féle padlófénymáz 90 fl.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Keil-féle legfinomabb cipőcerém 30 fl.

Mindenkor kaphatók:

8-2

Weidinger S. és Zs. cégnél Zomborban.

HÓDSÁG: Rausch Ede.

SZABADKA: Wachsmann Jenő és Tsa.

KULA: Récei Miksa.

TITEL: Nonnenmacher Endre.

Kőműves- és ácsmesteri vizsgára

a lehető legrövidebb idő alatt és a legjobb módszer szerint készít elő

BERNHARDT KÁROLY

ZOMBOR, Dob-utca 11. szám.

89-6-1

6-2

Kiadó ház.

Zomborban, (Felsőváros) a Flórián-utcában levő 11. sz. ház kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

A Flórián-utca 10. sz. egyemeletes ház egészben vagy részekben kiadó esetleg eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Legfinomabb

Ó-RIZLINGI ASZTALI BOR

literje 40 krajcár.

KARLÓCAI ÜRMÖS

literje 70 krajcár.

KAPHATÓ:

2-1

özv. Vörös Istvánné,

déli gyümölcs kereskedésében

ZOMBOR, POSTA-UTCA.

Külföldi keltető tojások:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lugos
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szalmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Magyar állami nagy aranyérem.

**- Keltető tojások -
tavaszi szállításra előjegyezhetők**

REITER OSZKÁRfőkapitánynál **NAGYBECSKEREKEN.**

o o Angliából hozott fajtisztított tojás, elsőrendű 2 éves o o

fehér Orpington és fehér Wyandotte

(amerikai legjobb téli tojók.)

Sárga Orpington, óriás pekingi kacsatojások darabja 70 fillér.Törés- és rázásmentes, teljesen **ingyen.**
biztos csomagolás, faladákban

Őszi szállításra remek szép

óriás angol emdeni libák előjegyezhetők, darabja 25 korona.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM: 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓCHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia
Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, táncvigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

csinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.